

Seppo Kalliokoski kantaa harteillaan puusta ja raudasta tekemäänsä Laumanjohtaja-teosta.

Suomessa kasvaa hyvää puuta. On hullua, että sitä käytetään muuhun kuin rakentamiseen.

Seppo Kalliokoski tekee taidetta ja taloja suomalaisesta puusta

Kolmannen polven puurakentaja, halsualainen Seppo Kalliokoski on tehnyt taidetta ainakin 40 vuotta. Muiden töiden ohella on syntynyt kaksi kirkkoakin. Täksi vuodeksi Kalliokoski sai Pohjanmaan taide-toimikunnan apurahan.

HALSUA (MT)
Ensimmäiset lastunsa **Seppo Kalliokoski** veisti petäjän kyljessä kouluikäisenä auttaessaan **Viljo**-isäänsä hirsikehikon teossa. Vähän toisella kymmenellä Seppo teki itselleen jo puuhevosia ja puuäijii. Kalliokoski asuu rakentamassaan hirsitalossa. Hän on tehnyt taloja muillekin ja niiden lisäksi tavallisia saunoja sekä

savusaunoja kiukaineen. Sivutöinä on syntynyt erikoisovia, ikkunoita, puuporaita ja soittimia. Nykyiset energiamääräykset pyrkivät kasvattamaan seinän paksuutta. Puuseinän pitää olla jo kohta niin paksu, ettei nykypetäjistä niin paksuja hirsii pysty veistämäänkaan. Pelkkä U-arvoon tuijottaminen tuo yhteiskunnalle säästöjä ehkä energiakuiluissa, mutta saattaa tuoda monikertaiset sairaskulut. ”Hirsiseinä on yksiaineinen, se kerää keväällä hirmuisesti auringonlämpöä talteen”, Kalliokoski sanoo. Jos rakennuksen nurkat ovat tiiviit, lämpö ei karkaa ainakaan seinistä. Ennen vanhaan puutalon rakentaja ymmärsi koko talon teon. Nyt moni ammattilainen tekee osia taloon, kokonaisuus ei aina ole kenenkään hallinnassa. **Puurakentamista jo satoja vuosia** ”Puurakentamista on harjoiteltu satoja vuosia”, Kalliokoski muistuttaa. Huonosti tehdyt talot ovat hävinneet, parhaat ovat jäljellä. Vanhoista vielä

pystyssä olevista hirsirakennuksista kannattaa ottaa mallia. Ilman mallia Kalliokoski joutui tekemään kaksi kirkkoa. Korholmenin kirkko Kruunupyssä vihittiin käyttöön kesäkuussa 2007. Kalliokoski suunnitteli kirkon 8 ker-
taa 8,5 metrin laajuisen hirsirungon ja sisustuksen. Rakentaminen kesti kaksi vuotta. Kruunupyhyhyn Kalliokoski oli tekemässä myös Päraksen kappelia. Töissä oli paljon talkooväkeä. Eteläisimmät hirsirakennuksensa Kalliokoski on tähän mennessä tehnyt Tammisaareen, pohjoisimmat Nuorgamiin. Kalliokoski on tyytyväinen, kun hirs- ja puurakentaminen on elpynyt ja se kiinnostaa monia ihmisiä. Hän on käynyt kussittamassa rakentajia eri puolilla Suomea. ”Suomessa kasvaa hyvää puuta. On hullua, että sitä käytetään muuhun kuin rakentamiseen”, Kalliokoski sanoo. Selluksi kannattaa hänen mielestään keittää mieluummin eukalyptusta kuin suomalaista mäntyä, kuusta tai haapaa.

Puueistoksia maailmalla Taidetta Kalliokoski kokee tehneensä ensimmäisen kerran 40 vuotta sitten. Vuosi vuodelta taiteen teko on lisääntynyt. Pohjanmaan taidetoimikunnan täksi vuodeksi myöntämä apuraha lämmittää suuresti miehen mieltä. Se tuo taloudellista perusturvaa. Vielä suurempi merkitys apurahalla on hyväksyntä. ”Saan olla virallisesti kylähullu.” Aiemmat Kalliokosken saamat puolenkymmentä taiteilija-apurahaa ovat olleet korkeintaan puolen vuoden kestoisia. Pietarissa Suomen instituutissa oli huhtikuun ajan esillä neljä Kalliokosken työtä, ihmisen torsoja. Samassa paikassa nähtiin myös kahden muun Puunkuokkijan töitä. Puunkuokkijaryhmään kuuluvat Kalliokosken lisäksi juvalaiset puutaiteilijat **Kari Kärkkäinen** ja **Mat-ti Kurkela**. YK:n elintarvike- ja maatalousjärjes-tön FAO:n päämajassa Roomassa Puun-kuokkijoiden töitä oli esillä yli kahden

kuukauden ajan. Kalliokosken yksi työ oli 700 paanusta rakennettu Suoja. Taiteilijan mielestä näyttelypaikka oli keskeinen. Talossa on töissä 3 600 kansainvälistä asiantuntijaa. Sama näyttely kiersi ensin Unkarin ja Slovenian kulttuuripääkaupungit. Vuonna 2014 Euroopan kulttuuripää-kaupunki on Ruotsin Uumaja. Kallio-
kosken töitä on pyydetty sinnekin. **Tilaustyö Perhossa** Tilaustöitä Kalliokoski tekee harvoin. Perhon keskustassa on yksi tilaustyö, Arsirinki. Liikennemyymyrässä on olympiavoit-taja **Arsi Harjun** korkuinen (183 cm) teräskuula. Ringin läpimitta on sama kuin Sydneyn kultamitalityöntö 21,29 metriä. ”Kuulaan meni ruostumatonta terästä kaksi tonnia”, tekijä muistelee. Terästä ja rautaa taiteilija muotoilee entiseen navettaan tekemässään pajas-
sa. Ahjossa tarvittavat hiilet mies polttaa itse tervaksista. Maaseudulla taiteilijalla on tilaa

touhuta, kaupunkiasunnossa puuha ei onnistuisi. Pihapiirissä on kenttäsaha, jolla Kalliokoski sahaa pyöreät raken-nuspuut kanttisiiksi. Vanhaan traktoriin rakennetulla nosturilla painavakin hirsi siirtyy ja asettuu paikoilleen. Osa töistä on suuria, esimerkiksi kahdeksan metriä pitkä Kalevalan kyy. Kalliokosken kalevalaisissa aiheissa yh-distyvät usein puu ja rauta. Huittislaisesta pihakoivun tyvestä Kalliokoski teki Matka-nimisen taide-teoksen. Se on kannellinen arkku, jonka toiseen päätyyn on koverrettu taiteilijan jalkapohjan jäljet. Teos painaa monta sataa kiloa. Kirpputoreilta taiteilija ostaa vanhoja käsityökaluja. Ne ovat nykyisinkin käyt-tökelpoisia ja lisäksi arjen taide-esinei-tä. Yksi mieluimmista käsityökaluista on tervatynnyrin uurrehöylä vuodelta 1770. Kalliokosken suvun puutyöperinne ei katkea. Taideteolliseksi muotoilijaksi valmistunut ja arkkitehdiksi opiskeleva poika **Jussi** on jo tehnyt puurakennuk-sia perinteisin menetelmin. **REIJO VESTERINEN**

Seppo Kalliokoski sai aikanaan isältään oppia puurakentamisessa.

Puunkuokkijoiden töitä oli esillä Roomassa vuonna 2011. Edessä Seppo Kallio-
kosken teos Suoja ja oikealla Kulu. Seinällä on Kari Kärkkäisen reliefi Muisto.

Verstaan hyllyn päällä seisoo Kallio-
kosken 15-vuotiaana veistämä hevonen.

Korholmenin spitaalikirkko vihittiin käyttöön vuonna 2007 museoalueella Keski-Pohjanmaan Kruunupyssä.